Azərbaycanı dünyaya tanıdan milli ideologiyanın banisi

Dünya şöhrətli filosof və alim Yusif əl-Kərdavi yazırdı ki, “Müstəmləkəçiliyin növlərindən ən təhlükəlisi ideya müstəmləkəçiliyidir. O, torpaqları deyil, zehinləri zəbt edir, zəka isə toplardan deyil, qələmdən istifadə edir”. Milli ideologiyanın kamilliyi, hər bir fərd üçün cəlbediciliyi dünya iqtisadiyyatının transmilliləşdiyi və sivilizasiyaların dialoqunun yenidən vüsət aldığı hazırkı dövrdə bütöv bir toplumun, etnosun milli indentikliyinin mühafizəsi baxımından son dərəcə vacib amildir. Müasir dövrdə dayanıqlı ideoloji sütunlara söykənməsi hər bir millətə üzləşdiyi çətinliklərin və problemlərin öhdəsindən inamla gəlmək, milli məsələlərdə birlik nümayiş etdirmək, qloballaşmanın neqativ təsirlərini dəf etmək imkanı yaradır.

Tarixi təcrübə sübut edir ki, milli ideologiyanın cəmiyyətdə özünə möhkəm dayaqlar tapması, ictimai təfəkkürdə möhkəmlənməsi görkəmli tarixi şəxsiyyətlərin siyasi və dövlətçilik fəaliyyəti ilə bilavasitə bağlıdır. Əminliklə deyə bilərik ki, bu il anadan olmasının 100 illiyi ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda ehtiramla qeyd edilən ümummilli lider Heydər Əliyev xalqımızın qəlbində təkcə xilaskar və qurucu lider kimi deyil, eyni zamanda, əsrlər boyu ayrı-ayrı komponentləri formalaşmış azərbaycançılıq ideologiyasını vahid sistem halına salan, cəmiyyətdə üstün mövqeyə malik olmasını, ictimai şüurda möhkəmlənməsini təmin edən dahi strateq kimi yaşayır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan edilməsi haqqında” sərəncamında ümummilli liderin milli ideologiyanın formalaşmasındakı tarixi xidmətləri xüsusi qeyd edilir: “Xalqımızı vahid amal ətrafında birləşdirən azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşdırılması, ana dilinin dövlət qayğısı ilə əhatə olunması, ictimai-siyasi, elmi və mədəni fikir tariximizin əlamətdar hadisələrinin müntəzəm qeyd edilməsi ənənəsinin yaradılması, Azərbaycanın çoxəsrlik mənəvi-mədəni irsə sahib qədim diyar və sivilizasiyaların qovşağında yerləşən tolerantlıq məkanı kimi geniş şöhrət qazanması Heydər Əliyevin mükəmməl quruculuq proqramının tərkib hissələri olmuşdur”.

Ulu öndər Heydər Əliyevin hələ Azərbaycana birinci rəhbərliyi dövründə sovet rejiminin ideoloji buxovlarından qoruyub inkişaf etdirdiyi, ikinci rəhbərliyi illərində isə xalqın mənəvi istinadgahına çevirdiyi azərbaycançılıq ideologiyası əsrlər boyu mürəkkəb tarixi təkamül proseslərindən keçərək, öz qayəsində xalqın dünyagörüşünü, mentalitetini, adət-ənənələrini, psixologiyasını, milli kimliyini, dilini, dinini, folklorunu və s. təcəssüm etdirib, ictimai təfəkkürdə özünə möhkəm dayaqlar tapıb.

Xalqımızın milli ideologiyasının formalaşmasında mühüm dövr XX əsrin əvvəllərinə – mədəni intibahın və maarifçilik hərəkatının geniş vüsət aldığı bir dövrə təsadüf edir. “Türkləşmək, müasirləşmək və islamlaşmaq” formulu bu dövrdə yaşayıb-yaratmış görkəmli maarifçilərin milli şüurun oyanışına, cəmiyyətin ideoloji sütunlarının möhkəmlənməsinə xidmət edən əsərlərinin əsas leytmotivini təşkil edib.

Müsəlman Şərqinin ilk demokratik respublikasının – Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) yaranması isə milli ideologiyanın formalaşması prosesini daha yüksək mərhələyə çatdırıb. Cümhuriyyət dövründə dövlət rəmzləri, milli pul vahidi, milli ordu, ana dili, gənclərin xaricdə təhsili və s. vacib məqamlarla bağlı qəbul olunmuş qərarlar xalqda özünüdərk hissini daha da gücləndirib. Milli dövlətin bolşevik Rusiyasının işğalı nəticəsində 1920-ci ilin aprelində süquta uğramasından sonra Azərbaycanda milli düşüncəli ziyalılar, eləcə də xalqımızın tarixən formalaşmış adət-ənənələri onilliklər ərzində keçmiş sovet imperiyasının sərt təzyiqlərinə məruz qalıb, repressiv tədbirlərlə milliləşmə prosesinin, azərbaycançılığı şərtləndirən dəyərlərin qarşısına ideoloji sipər çəkilib.

Yalnız milli düşüncəli, xalqına qəlbən bağlı, vətənpərvər bir şəxsiyyətin – Heydər Əliyev dühasının 1969-cu ildə respublika rəhbərliyinə irəli çəkilməsi ilə bu neqativ proseslərin qarşısı alınıb, xalqın zəngin tarixinin təbliği, milli-mənəvi irsinin, adət-ənənələrinin, mədəniyyətinin, dilinin, bir sözlə, milli özünəməxsusluğunu şərtləndirən dəyərlərin qorunması istiqamətində ardıcıl addımlar atılıb. Azərbaycanın görkəmli alimlərinin, yazıçılarının, filosoflarının keçmiş rejimin təqiblərindən qorunması, repressiya qurbanlarına bəraətin verilməsi, Nəriman Nərimanovun, Hüseyn Cavidin, Cəfər Cabbarlının, Mehdi Hüseynzadənin Bakıda möhtəşəm abidələrinin ucaldılması, Nizami Gəncəvinin, Əcəmi Naxçıvaninin, İmadəddin Nəsiminin, Nəsirəddin Tusinin, Aşıq Ələsgərin, Molla Pənah Vaqifin, Səməd Vurğunun və başqalarının yubileylərinin İttifaq miqyasında keçirilməsi, Azərbaycan teatrının 100 illiyinin geniş qeyd olunması, habelə digər tədbirlər azərbaycançılıq ideologiyasının ictimai təfəkkürdə möhkəmlənməsində misilsiz rol oynayıb.

Ötən əsrin 70-80-ci illərində xalqın tarixi, ana dili ilə bağlı yazılmış sanballı əsərlərin dövlət mükafatlarına təqdimat edilməsi, milli kinomuzun qızıl fonduna daxil olmuş “Nəsimi”, “Dədə Qorqud” “Babək” və digər tarixi filmlərin çəkilişi, Hüseyn Cavidin nəşinin 1981-ci ildə uzaq Sibirdən ölkəyə gətirilməsi, Azərbaycan SSR-nin 1978-ci il tarixli Konstitusiyasında Azərbaycan dilinin dövlət dili statusunun təsbit edilməsi, Elmlər Akademiyasının Dilçilik İnstitutunun yaradılması, azərbaycanlı tələbələrin respublikadan kənarda ali təhsil almalarına geniş imkanların yaradılması, Novruz bayramının dövlət səviyyəsində qeyd olunması ulu öndərin insanlarımızda milli özünüdərk hissini gücləndirməyə xidmət edən möhtəşəm qərarlarının çox kiçik bir siyahısıdır.

Ümummilli liderin Azərbaycan dilinə qayğısı xüsusi maraq doğurur. “Millətin milliliyini saxlayan onun dilidir. Şübhəsiz ki, musiqi də, ədəbiyyat da, ayrı-ayrı tarixi abidələr də millətin milliliyini təsdiq edir. Amma millətin milliliyini ən birinci təsdiq edən onun dilidir. Əgər Azərbaycan dili olmasa, Azərbaycan dilində mahnılar olmaz, musiqi olmaz. Bunların hamısı biri-birinə bağlıdır. Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi yaşaması, möhkəmlənməsi, inkişaf etməsi də bizim ən böyük nailiyyətlərimizdən biridir. Bu, təkcə dil məsələsi deyil, həm də azərbaycançılıq məsələsidir”. – Ulu öndər Heydər Əliyev çox sonralar Azərbaycan dilinin inkişafı üçün gördüyü işləri belə izah edirdi.

Ümumiyyətlə, həmin dövrlə bağlı aparılan araşdırmalar birmənalı şəkildə deməyə əsas verir ki, böyük strateq Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərliyinin bütün fəlsəfəsi, reallaşdırdığı layihələr mahiyyətcə milli dirçəlişə və xalqın gələcək müstəqilliyinə siyasi, iqtisadi və ideoloji əsasların formalaşdırılmasına xidmət edib. 1993-cü ildə xalqın təkidli istəyi ilə hakimiyyətə qayıdan, müdrik qərarları ilə respublikanı üzləşdiyi vətəndaş qarşıdurması və parçalanma təhlükəsindən xilas edən, qanunsuz silahlı birləşmələri zərərsizləşdirən, ictimai-siyasi sabitliyi, hüquq qaydalarını təmin edən ümummilli lider Heydər Əliyev, eyni zamanda, dünya azərbaycanlılarının milli birlik və həmrəyliyinə xidmət edən kompleks tədbirlər həyata keçirib.

Ümummilli lider Heydər Əliyev peşəkar strateq kimi onu da yaxşı bilirdi ki, gənc müstəqil dövlətin qarşısında duran vəzifələrin, milli hədəflərin uğurla reallaşdırılması üçün Azərbaycan hüdudlarında tarixən dinc yanaşı şəraitdə yaşamış xalqların nümayəndələrini birləşdirə biləcək vahid dövlət ideologiyasına ehtiyac var. Bu ideologiya olmadan nə ümumxalq birliyinə nail olmaq, nə cəbhədəki uğursuzluqların qarşısını almaq, nə də daxili sabitliyi təmin etmək mümkün idi. Ölkədə yaşayan milli azlıqların qəbul edəcəyi, ətrafında sıx birləşəcəyi ən kamil ideologiya isə məhz azərbaycançılıq məfkurəsi ola bilərdi. Məsələ burasındadır ki, Sovetlər Birliyi dövründə mövcud olmuş beynəlmiləlçilik ideologiyası yeni ictimai-iqtisadi formasiyada özünü doğrultmurdu. Dini dəyərlərin üstünlüyünə əsaslanan islamçılıq ideologiyası isə dünya sivilizasiyası tərəfindən qəbul edilməməklə yanaşı, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası ilə təsbit olunmuş dünyəvi, demokratik və hüquqi dövlət modeli ilə ziddiyyət təşkil edirdi. Bu reallıqları müdrik siyasətçi kimi düzgün dəyərləndirən ulu öndər haqlı olaraq bu nəticəyə gəlmişdi ki, ölkənin ərazi hüdudlarında yaşayan etnosları birləşdirə biləcək yeganə məqbul ideologiya azərbaycançılıqdır. Tarix bir daha təsdiqlədi ki, məhz bu kamil ideologiya hər bir fərdin dil, din və adət-ənənə kimi üç əsas özül əsasında formalaşan milli kimliyinin qorunmasının real təminatçısı qismində çıxış etmək imkanındadır.

Böyük strateq Heydər Əliyev respublikaya ikinci rəhbərliyi dövründə azərbaycanlıların vahid xalq kimi monolitliyinin möhkəmləndirilməsi baxımından ana dilinin roluna da xüsusi önəm verib. Çıxışlarında xüsusi qeyd edib ki, milli dövlət quruculuğunun mühüm şərtlərindən biri də milli ədəbi dil zəminində rəsmi dil üslubunun formalaşmasıdır. Dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi qəbuluna əlverişli şərait yaransa da, bu məsələdə ulu öndər Heydər Əliyevə qarşı çıxanlar, min bir əziyyətlə yaratdığı dövlətçiliyimizə zərbə vurmaq istəyənlər də az deyildi. Bu maneələri inamla dəf edən, 1995-ci ildə ümumxalq referendumu ilə qəbul edilmiş ilk milli Konstitusiyamızda Azərbaycan dilinin ana dili kimi təsbit olunmasına nail olan ulu öndər Heydər Əliyevin 9 avqust 2001-ci il tarixdə imzaladığı fərmanla hər il 1 avqust respublikamızda Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü kimi qeyd edilir. Bu tarixi fərman xalqımızın dünya xalqlarının ümumi yazı sisteminə qoşulması üçün yeni perspektivlər açmaqla yanaşı, latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasının tam şəkildə bərpasını, 2002-ci ildə isə “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” Qanunun qəbulunu təmin edib.

Ulu öndər müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi dövründə dövlətin din siyasətində də çoxmillətliliyi nəzərə alıb, tolerantlıq prinsiplərini hər zaman ön plana çəkib. Bu da təsadüfi deyil – din, vicdan azadlığı ilə bağlı anlayışdır və milli kimliyin qorunub saxlanmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında hər bir ölkə vətəndaşının vicdan azadlığı birmənalı təsbit edilərək 48-ci maddəsində (Vicdan azadlığı) qeyd edilir ki, “Hər kəsin dinə münasibətini müstəqil müəyyənləşdirmək; hər hansı dinə təkbaşına və ya başqaları ilə birlikdə etiqat etmək; yaxud heç bir dinə etiqat etməmək, dinə münasibəti ilə bağlı əqidəsini ifadə etmək və yaymaq hüququ vardır. Dini mərasimlərin yerinə yetirilməsi, ictimai qaydanı pozmursa və ya ictimai əxlaqa zidd deyilsə, sərbəstdir”.

Konstitusiyamızın 18-ci maddəsinin 1-ci və 3-cü bəndlərində göstərilir ki, Azərbaycan Respublikasında din dövlətdən ayrıdır, bütün dini etiqadlar qanun qarşısında bərabərdir, insan şəxsiyyətini alçaldan, insanlıq prinsiplərinə zidd olan dinləri yaymaq və təbliğ etmək qadağandır. Bundan əlavə, “Dini etiqad azadlığı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu hər bir şəxsin dinə münasibətini müəyyənləşdirmək və ifadə etmək hüququna, bu hüququ həyata keçirməyə təminat yaradır.

Azərbaycan bu gün dünyanın nadir ölkələrindən biridir ki, burada nəinki İslam dininin, habelə digər səmavi dinlərin təbliği ilə məşğul olan, qanuni əsasda fəaliyyət göstərən dini qurum və konfessiyalara dövlət büdcəsindən maddi yardımlar edilir. Bunda məqsəd, şübhəsiz, həmin qurumların merkantil maraqlarını güdən müxtəlif dağıdıcı-destruktiv qüvvələrin təsiri altına düşməsinə, dini dəyərlərdən çirkin məqsədlər naminə istifadə edilməsinə yol verməməkdir. Respublikamız insanlığın nicatına, humanizmə, insanpərvərliyə çağırış edən bütün sağlam dini qurumların fəaliyyətinə normal şərait yaratsa da, ifrat radikalizmi, ekstremizmi, zorakılığı təşviq edən, qeyri-qanuni mübarizə üsullarına, terrora çağırışlar edən dini-klerikal qruplaşmalara qarşı qanun çərçivəsində barışmaz mövqe tutur.

İnsan ləyaqətini alçaldan və ya insanpərvərlik prinsiplərinə zidd olan dinlər (dini cərəyanlar) istisna olmaqla, ölkədə digər dinlərin (dini cərəyanların) yayılması və təbliğinə məhdudiyyət qoyulmur. Respublikamız insanlığın nicatına, humanizmə, insanpərvərliyə çağırış edən edən bütün sağlam dini qurumların fəaliyyətinə normal şərait yaradıb və bu da azərbaycançılıq ideologiyasının mahiyyətindən irəli gəlir.

Ümummilli lider tolerantlığı, polietnik zənginliyi özündə ehtiva edən azərbaycançılıq ideologiyasını Azərbaycanın monoetnik Ermənistanla apardığı informasiya mübarizəsində güclü siyasi və təbliğati silah kimi dəyərləndirirdi. Belə ki, ifrat ksenofobiya, davakar millətçilik üzərində köklənən ermənilik ideologiyasından fərqli olaraq, azərbaycançılıq sağlam vətənpərvərlik ideologiyasıdır. Onun mayasında başqa xalqlarla sülh içində yaşamaq, milli və dini dözümlülük fəlsəfəsi dayanır. Bu baxımdan dünyaya açıq, mütərəqqi ümumbəşəri dəyərlərin təcəssümü olan azərbaycançılıq özünütəcrid üzərində köklənən, qonşu xalqlara düşmənçilik, milli nifrət aşılayan ermənilik ideyasının tam əksidir.

Milli-mədəni irsə yüksək qayğı ilə yanaşan Heydər Əliyev mənəviyyatın, milli əxlaq və düşüncə modellərinin qorunub saxlanılmasını da vacib şərt hesab edirdi. Bu baxımdan, ulu öndərin 13 avqust 2001-ci il tarixli bəyanatı milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına, gənc nəslin tərbiyəsinə mənfi təsir göstərən neqativ amillərin aradan qaldırılmasında mühüm rol oynadı.

Əminliklə deyə bilərik ki, 32 illik müddətdə dövlət müstəqilliyinin Azərbaycan üçün ən böyük töhfələrindən biri sovet dövründə basqılara, təzyiqlərə məruz qalan milli-mənəvi irsin tam bərpa edilməsi, yeni dövrün tələblərinə uyğun gənc nəslə təqdimatıdır. Sovet Azərbaycanına rəhbərliyi dövründə formalaşdırdığı mütərəqqi ənənələri müstəqillik illərində də inamla davam etdirən ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın görkəmli şairlərinin, yazıçılarının, elm və incəsənət xadimlərinin yubileylərinin keçirilməsinə, ev-muzeylərinin yaradılmasına xüsusi qayğı ilə yanaşıb.

Cəmiyyətin təkamül prosesində, tərəqqisində və monolitliyində aparıcı amilə çevrilən azərbaycançılıq ideologiyası ümummilli liderə xalqı ətrafında birləşdirmək, milli ideallar ətrafında səfərbər etmək imkanı yaradıb. Ulu öndərin dövlət siyasəti səviyyəsinə yüksəltdiyi azərbaycançılıq ideologiyası dövlətin perspektiv inkişafının əsas yollarını və istiqamətlərini müəyyənləşdirib, dilimizin, mədəniyyətimizin, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında öz sözünü deyib.

Bu ideogiyanın inkişafı və onun əsasında milli diaspor hərəkatının genişlənməsi baxımından ən mühüm, taleyüklü hadisələrdən biri ulu öndər Heydər Əliyevin müvafiq sərəncamı əsasında 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi olub. Ümumilkdə, son 20 ildə keçirilən beş qurultay bir daha təsdiq edib ki, azərbaycançılıq ideologiyası dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsini şərtləndirən tarixi-siyasi amillərin təsnifatını, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran vəzifələri, onların respublikamıza münasibətdə üzərlərinə düşən mənəvi öhdəlikləri, azərbaycanlı anlayışının sosial-fəlsəfi məzmununu müəyyənləşdirən mükəmməl konsepsiyadır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin son 20 ildə yürütdüyü siyasət azərbaycançılıq ideologiyasının cəmiyyətdə tam mahiyyəti üzrə qavranılmasına, mənimsənilməsinə, xalqın milli məqsədlər ətrafında səfərbər olunmasına təminat yaradıb. Məhz bu siyasət nəticəsində müstəqil respublikamız qloballaşan dünyanın real təhdidlərinə rəğmən, milli indentikliyini, mədəni-mənəvi dəyərlərini, dilini, dinini, adət-ənənələrini qoruyub saxlayır, sivil bəşəri ideallara sadiqlik göstərir.

Qloballaşma proseslərinin nəticəsi kimi meydana çıxan neqativ meyillərin qarşısında sipər rolunu oynayan azərbaycançılıq ideologiyası gənc nəslin vətənpərvər, milli-mənəvi dəyərlərə sadiqlik ruhunda yetişməsinə də yardımçı olur. Prezident İlham Əliyev qabaqcıl dünya mədəniyyətinin öyrənilərək əxz edilməsi vacibliyini qeyd etməklə yanaşı, xalqın özünəməxsusluğunu şərtləndirən milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasını hər zaman vacib məsələ kimi diqqətə çatdırır. Cənab İlham Əliyevin bu sahədəki xidmətləri təkcə milli özünəməxsusluğunu şərtləndirən dəyərlərə yox, həm də xalqın mədəniyyətinə, ədəbiyyatına, folkloruna, incəsənətinə yüksək diqqəti kimi dəyərləndirilməlidir. Milli ideologiyamızın vacib komponentlərini təşkil edən dəyərlərin cəmiyyətdə geniş intişar tapması, möhkəmlənməsi istiqamətində atılan addımlar tarixi irsin gələcək nəsillərə çatdırılması, qəbul olunması üçün həyata keçirilən məqsədyönlü strategiyanın tərkib hissəsidir.

Dahi ingilis yazıçısı Uilyam Şekspir yazırdı: “Hər bir millətin istər tərəqqisi, istərsə də tənəzzülü həmin millətin gənclərinin alacaqları tərbiyədən asılı olur. Gənclik müdrikliyi mənimsəmək, qocalıq isə bu müdrikliyi tətbiq etmək dövrüdür”. Bu gün Prezident İlham Əliyevin yeni çalarla zənginləşdirdiyi azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında birləşən müasir Azərbaycan gəncliyinin üstün keyfiyyətlərindən biri də onların liberal baxışlara, yüksək tolerantlıq mədəniyyətinə malik olmaları, multikulturalizm ideyasına milli birliyi təmin edən mühüm vasitə kimi yanaşmalarıdır. Hər bir gənc dərk edir ki, etnik və dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq Azərbaycan burada yaşayan bütün vətəndaşların vahid və bölünməz Vətənidir. Müasir gənclik İslam həmrəyliyini yalnız İslamın müxtəlif təriqətləri arasında deyil, həm də bütün səmavi dinlər arasında birləşdirici vasitə kimi dəyərləndirir. Azərbaycan gəncləri tərəfindən milli münasibətlər zəminində heç bir cinayət hadisəsinin qeydə alınmaması da ölkəmizin ciddi uğurlarından biridir.

Müasir gənclik dövlətçilik atributlarına hörmətlə yanaşır, tariximizin, milli-mənəvi dəyərlərimizin, dövlət sərhədlərimizin qorunmasını, Vətən, torpaq uğrunda mübarizəni özünün vətəndaşlıq borcu sayır. Sevindirici haldır ki, İkinci Qarabağ müharibəsinin tarixi Zəfərlə yekunlaşmasında xalq-hakimiyyət birliyi, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti, müdrik diplomatiyası və mükəmməl ordu quruculuğu strategiyası ilə yanaşı, gənclər siyasəti də həlledici rol oynayıb. Başqa sözlə, ölkə gənclərinin kamil milli ideologiya əsasında yetişdirilməsi Vətən müharibəsindəki layiqli Qələbəmizi təmin edib.

Prezident İlham Əliyev 2022-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan tədbirdə bununla bağlı deyib: “Tarixi Zəfərimiz hər bir azərbaycanlı üçün, hər bir vətəndaş üçün, bütün dünya azərbaycanlıları üçün qürur mənbəyidir. Biz gələcək nəsli də vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edəcəyik, necə ki, bunu həmişə etmişik. Elə gözəl gənc nəsil yetişdirmişik ki, həm idman arenalarında ölkəmizin bayrağını qaldırır, həm də döyüş meydanında. İkinci Qarabağ müharibəsində iştirak edənlərin mütləq əksəriyyəti gənclər idi – bizim siyasətimiz əsasında yetişən, həm cəmiyyətdə, həm də ailələrdə gözəl tərbiyə alan gənclər idi. Bu amil, əlbəttə ki, bütün sahələrdə özünü göstərir”.

Ümumiyyətlə, 44 günlük Vətən müharibəsi azərbaycançılıq ideologiyasının aprobasiyası olub: etnik mənsubiyyətindən, irqindən, dinindən, dilindən, cinsindən, mənşəyindən, əqidəsindən asılı olmayaraq, hər bir fərdin ərazi bütövlüyümüzün bərpasında fəal iştirak etməsi, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında yumruq kimi birləşməsi bu ideologiyanın qüdrətini bütün dünyaya göstərib.

Xüsusi vurğulamaq istərdik ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın həm ali dövlət vəzifəsində, həm də ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan əlahiddə statuslu ictimai təşkilatın rəhbəri olaraq həyata keçirdiyi çoxşaxəli layihələr azərbaycançılıq ideologiyasının ictimai təfəkkürdə daha da möhkəmlənməsini təmin edib. Heydər Əliyev Fondunun prezidentinin təşəbbüsü ilə mədəniyyət, musiqi, səhiyyə, elm, təhsil, ekologiya, idman və digər sahələrdə reallaşdırılan layihələr cəmiyyətin mənəvi yüksəlişinə, sosial rifaha, insanlarda humanizm və insanpərvərlik hisslərinin güclənməsinə, ən başlıcası isə, azərbaycançılığın tam mahiyyəti üzrə dünyaya təqdimatına xidmət edir.

Cəmiyyəti milli ideologiya ətrafında toparlayan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev postmüharibə dövrü üçün müəyyən etdiyi milli hədəfləri – azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq layihələrini, “Böyük Qayıdış” proqramını, Qarabağ ermənilərinin reinteqrasiyası prosesini uğurla reallaşdırır. Dövlət başçısının siyasi iradəsi ilə bir müddət əvvəl Laçın-Xankəndi yolunun başlanğıcında sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsinin quraşdırılması müstəqil Azərbaycanın İkinci Qarabağ müharibəsindən sonrakı ikinci ən böyük uğurudur.

Bu möhtəşəm hadisə bir daha göstərir ki, heç bir xarici təzyiq və təhdiddən çəkinməyən, qətiyyətli siyasət yürüdən Prezident İlham Əliyev milli maraqlarımızın, ərazi bötövlüyümüzün, suverenliyimizin ən böyük qarantıdır. Son proseslər fonunda xalqımız bir daha əmin olub ki, ulu öndər Heydər Əliyevin əbədiyaşar ideyalarına tapınan dövlət başçısı Azərbaycanı yaxın illərdə nəinki regionun, ümumən Avropanın ən qüdrətli dövlətlərindən birinə çevirəcək.

İsaxan VƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının hüquq kafedrasının müdiri, hüquq üzrə elmlər doktoru, professor